

הפטרות שבת שקלים אחדות עם ישראל

הערך שכל כך הרבה מדברים אודותיו ושכל
כך מעטים עושים למענו * מאמר שברובו
על-פי דרכי החסידות

אה"ח 1234567

אה"ח 1234567

"באחד באדר משמיעין על
השקלים".

אוצר החכמה

(מגילה כ"ט)

גמ' סנהדרין

"...זה יתנו כל העבר על
הפקדים מחצית השקל בשקל
הקדש..."

(שמות ל' י"ג)

אה"ח 1234567

בזמן שבית המקדש היה קיים, נהגו להכריז כשבועיים ויש
אומרים כחודש לפני ראש חודש ניסן על הבאת השקלים. בניסן היו
מקריבים מתרומה חדשה את קורבנות התמיד שלכל ישראל היה
חלק בהקרבתם על-ידי מחצית השקל שהעשיר לא הרבה והדל לא
המעט.

אוצר החכמה

נחלקו שם בגמרא מהי הקריאה הראויה לפרשת שקלים: "רב
אמר: 'צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי'
ושמואל אמר: 'כי תשא את ראש בני ישראל... מחצית השקל בשקל
הקודש'..." כלומר לפי רב קוראים את פרשת קרבנות התמיד
שנצטוו להקריבם, את הכבש אחד בבקר ואת הכבש השני בין
הערביים. ולפי שמואל קוראים את פרשת החובה ליתן מחצית
השקל, וזה עדיף כי הרי רצוננו לזרז את הציבור בנתינת מעות אלו,
למען נוכל לקנות בהמות אלה להקרבה.

אמנם נימקו אמוראים אלו את עמדתם מדיוקי פסוקים למה

דוקא כך ולא אחרת, אך בסופו של דבר ביאר רבי יוסף דב סולובייצ'יק ב"חידושי בתרא", באופן כזה: רב סובר שקורין הפרשה המדברת על - מטרת המצוה - שיהיו קרבנות ציבור במשך השנה, ושמואל סובר שקורין את מצוות שקלים עצמה וביאר זה שנחלקו כיצד תהיה התעוררות טובה יותר, האם מהדגשת "מטרת המצוה דהיינו קיום מצות קרבנות", או שמא עיקר ההתעוררות באה כשמכריזין את אופן הביצוע המעשי וכל זמן שלא מפרטים את הדרישה המעשית נשאר הדבר מעורפל במקצת והתעוררות אינה מושלמת - ובניסוחו של החידושי-בתרא, ש"חולקים אם ההכרזה צריכה להיות באופן שהנשמה מתעוררת מחמת שמיעת המטרה העליונה או שההכרזה צריכה להקל על הגוף לקיים המצוה ע"י פירוש האמצעים המקילים על הגוף לבצעו".

רבי צדוק הכהן מלובלין ב"פרי צדיק" העמיק והרחיב את הדיבור על כך, ולהלן חלק מדבריו: "על פי מה שאמרנו בענין הקרבנות שאנו אומרים ואת מוסף פלוני הזה נעשה ונקריב אף שאין מקדש, ואי אפשר להקריבו ביומו, רק כיון שהרצון והחשק לקיים ולהקריב החשק הזה כמעשה; על דרך שאמרו: "חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה".¹ ובפרט כשאומרים פסוקי הקרבנות ונשלמה פרים שפתינו ועקימת פיו הוה מעשה והוא כאילו נעשה. וכן בקריאת פרשת שקלים וכל אחד מישראל יש לו חשק ורצון לקיים בפועל ואם היה מקדש בודאי היה כל אחד מישראל מוציא כמה הוצאות שיבוא שקלו לירושלים, מזה החשק נעשה שקל ממש... שהשי"ת יכול לעשות מחשק ישראל ומרצונם לקיים מצות שקלים ועושה מזה שקלים ממש.

וכעין זה גם ב"שפת אמת" להאדמו"ר מגור זצ"ל: "דיסוד כל הקרבנות היה מנדבות השקלים והוא התשוקה והרצון שנמצא בליבות בני ישראל אל השי"ת ולכן הגם שעיקר התרומה נתרמה

1. קידושין מ'.

בניסן אבל ההכנה היתה בנדבה זו ועתה בעוונותינו הרבים שאין לנו הקרבנות במעשה, אבל הרצון והנדבה נמצא לעולם בליבות בני ישראל... וכפי מה שנמצא זכרון המקדש בנפשות בני ישראל כך נתעורר הענין גם בשמים".

אֲחֵיכֶם

רבי משה סופר מפרשבורג² בעל ה"חתם סופר" כותב שעקרה של מצות "מחצית השקל" - לאחד את עם ישראל כגוף אחד, ובזמן שישראל עובדים את השי"ת בצוותא, אפילו שאין עבודתם כ"כ מושלמת, הרי הם מושגחים ע"י הבורא ית"ש, אבל אם אין עבודתם בצוותא, אפילו שכולם יהיו צדיקים, הרי הם מושגחים רק ע"י מלאך.

אוֹצֵר הַחֲכָמָה

גדולי וקדושי החסידות כותבים: **אוהב ישראל:** קוב"ה וישראל חד, ולכן נותנים מחצית השקל, לרמז שצריך להיות ראויים להתאחד עם המחצית השניה - שהוא הבורא יתברך.

עבודת ישראל: מחצית השקל - אפילו אם ח"ו נכשל בחטא, עדיין בידו לשוב ולהכריע את כל העולם, העומד במצב של מחצית לטוב.

השר שלום מבעלזא: עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות, ש"י וש"י הם ביחד כתר, ובזה ניכר כתר העליון.

לב שמח: ענין מחצית השקל - כל אחד צריך לעשות את שלו, והשאר - הקב"ה עוזרו.

2. פרשבורג באידיש; פרשבורג - בגרמנית; פוז'ון - בהונגרית; ברטיסלובה - בסלובקית והיא בירתה של סלובקיה. משמעותה של ברטיסלובה - אחים - הידד. היא עירו של מרן בעל החתם סופר שטמון בה ליד קבר חותנו גאון ישראל רבי עקיבא איגר זצ"ל. כיום בית הקברות נהרס ונעלם ורק קבריהם של גדולי ישראל אלו נותרו לפליטה כשהרכבת דוהרת מעליהם בגובה מטרים ספורים. איני יודע מדוע לא מעלים עצמותיהם לא"י, בו בזמן שלא שייכת הסיבה ששייכת בבתי עלמין אחרים שכתוצאה מכך לא יבואו מבקרים והשלטונות יחסלו את השארית הנותרה. שם אין מה לחסל יותר. זה כבר חוסל.

בינה לעיתים: ענין מחצית השקל - להורות שהעבודה השלימה היא דוקא בהתחברות עם חברו, כי כל אחד לבד הוא רק מחצית.

פני דוד: אפילו יעשה תשובה על כל עונותיו ויביא כל הקרבנות, לא יועיל רק אם מתאחד עם שאר ישראל.

הַמֶּסֶרִים:

אנוס רחמנא פטריה. אך הרצון העז למלא בכנות פונקציה זו או אחרת ביהדות - נחשבת כעשייה ואין הקב"ה מקפח שכר כל בריה.

ב. האחדות בעם ישראל הינה ערך עליון וגופן של מצוות מושתת על זה. חבל שאנשים מדברים על זה כל כך הרבה ועושים למען זה כל כך מעט.

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
רעיונות ומסרים לפרשת השבוע - ו (הפטרות א): קול, שמואל בן יהושע קויט (17) {0} עמוד מס: 376 הודפ